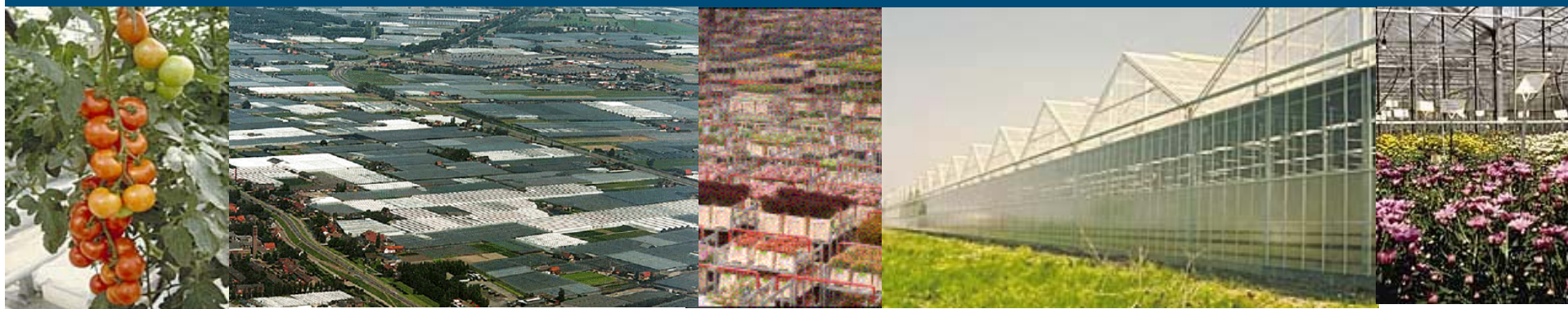

Research Guidance:

De rode draad bij (systeem)innovaties

“Methodische verdieping in transitie” 6 oktober 2005
Peter Ravensbergen

Sjaak Wolfert, Bert Smit, Floor Geerling-Eiff, Marijn Poel, Henri Prins, Marc Ruijs, Jos Verstegen, WING *Proces Consultancy*

Research Guidance: opbouw presentatie

- Wat is het?
- Voor wie is het?
- Waarom is het nodig?
- Wat levert het op?
- Hoe werkt het?
- Wat krijg je ervoor?
- Cases & track record

Wat is het?

Concrete **ondersteuning** in onderzoeksprocessen naar (systeem)innovaties in de vorm van een (digitale) gereedschapskist met tools om:

- Te helpen bij het bepalen van de maatschappelijk gewenste onderzoeksrichting
- Een effectievere en efficiëntere kennisontwikkeling en verspreiding te realiseren
- Optimale inzet van onderzoeksbudgetten

Voor wie is het?

- Projectleiders
- Programmaleiders
- Organisaties die onderzoeksbudgetten beheren

Waarom?

Onderscheid naar type kennis en onderzoek

Typen kennis combineren

Echte innovatie gaat om systeemsprongen

Meer met minder middelen

Onderzoek moet vraaggestuurd worden

Kennis blijft te veel op de plank liggen

Stakeholders meer betrekken

LNV onderzoeksprogrammering en KB is 1-2tje met WUR

Laten we eens met kleine stapjes beginnen

WAGENINGENUR

For quality of life

Wat levert het op?

- Hogere slagingskans
- Verhoogde acceptatie van de omgeving
- Effectievere en efficiëntere kennisontwikkeling en -verspreiding
- Vermindering faalkosten
- Inspirerende samenwerkingsvormen

Wat krijg je ervoor?

- Interactieve bepaling van de relevante maatschappelijke ontwikkelingen in de toekomst
- Betrokkenheid en acceptatie van stakeholders
- Op tijd bijsturen van onderzoekstrajecten
- Structurering analyse- en denkprocessen
- Onderbouwde besluitvorming procedures op basis van de juiste criteria
- Monitoring en evaluatie

Hoe werkt Research guidance?

De basis van de aanpak is ontwikkeld met ISNAR en opgehangen aan de leercyclus van Kolb, waarin vier fasen worden onderscheiden.

1. Exploratie: het helder krijgen van het probleem en mogelijke oplossingen;
2. Analyse: beoordeling van de mogelijke oplossingsrichtingen;
3. Beslissing: keuzes maken binnen oplossingsrichtingen;
4. Uitvoering: het daadwerkelijk ontwikkelen, produceren en implementeren van projectresultaten.

Binnen deze fasen zijn in totaal 9 RG-stappen gedefinieerd.

Introductie – negen RG-stappen binnen Kolb

■ Exploratie

- Bepalen van maatschappelijke ontwikkelingen, problemen en doelstellingen
- Bepaling van behoefte aan ontwikkeling van kennis en technologie
- Bepaling van alternatieve onderzoeksactiviteiten

■ Analyse

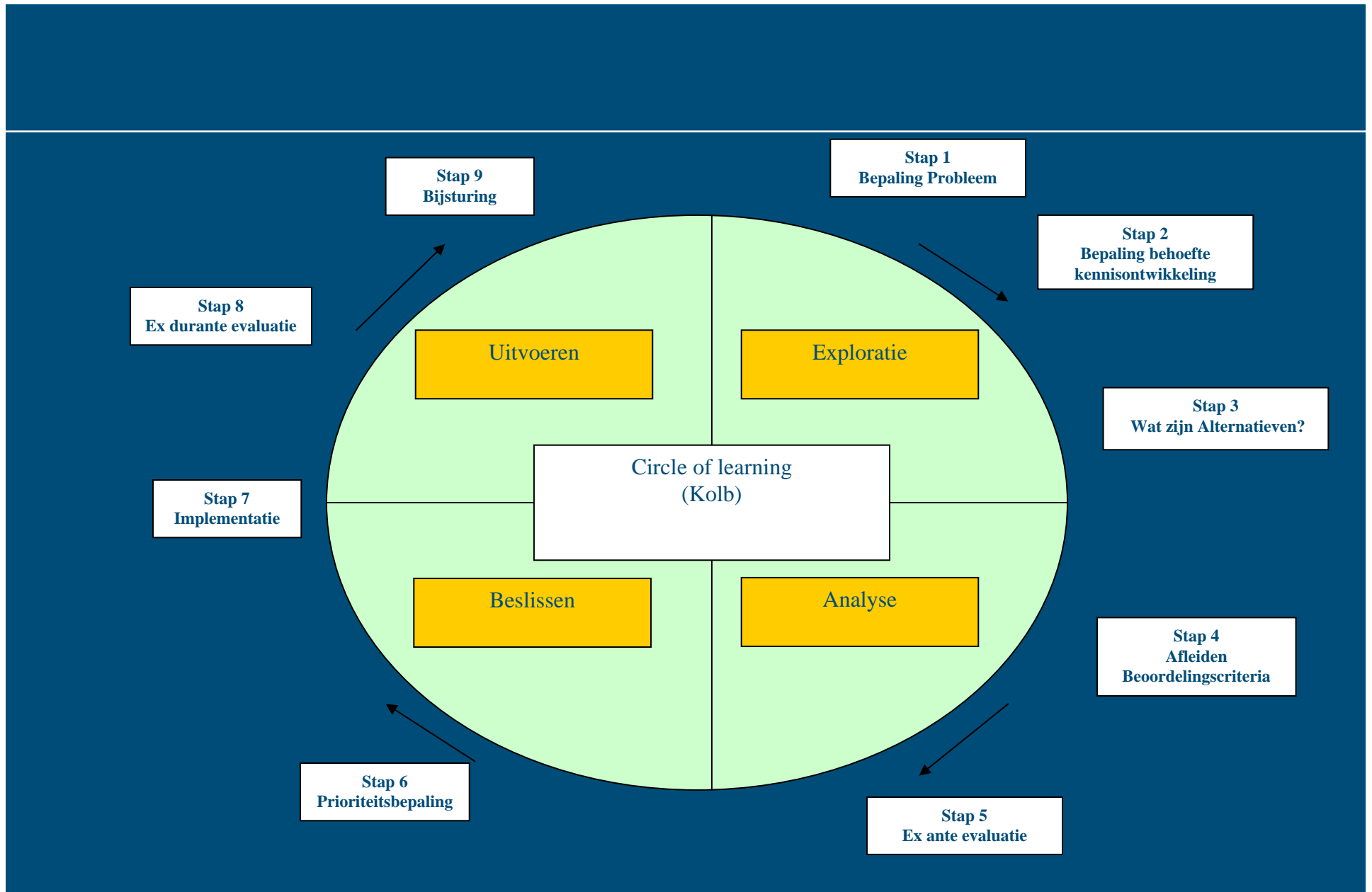
- Afleiden van beoordelingscriteria voor succes
- Ex-ante evaluatie: voorspellen en inschatten van faal- en succesfactoren

■ Beslissing

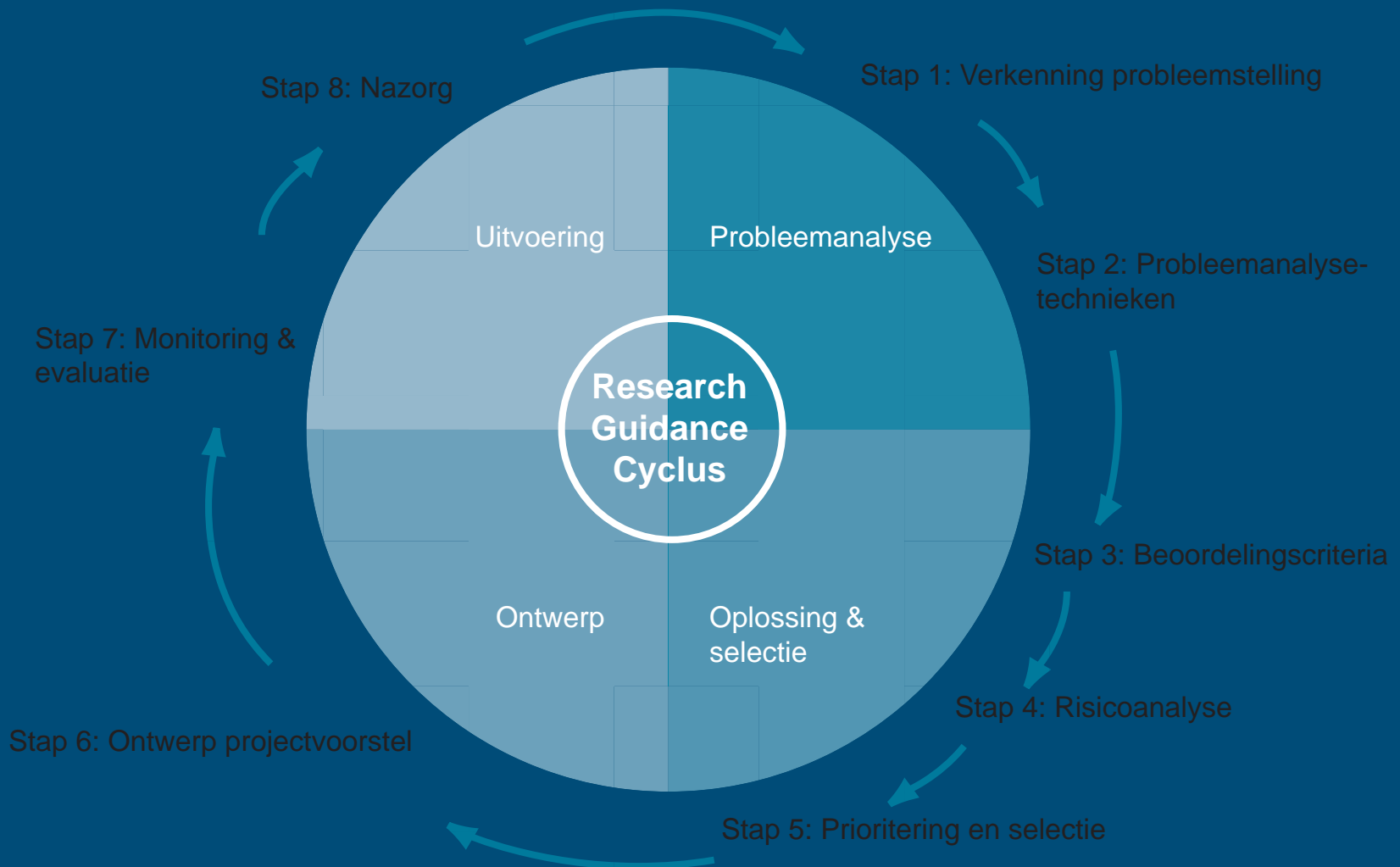
- Prioriteren van beoordelingscriteria en maken van de keuze

■ Uitvoering

- Implementatie: opstellen PVA of start van een onderzoek
- Ex-durante evaluatie: monitoring en reflectiemomenten (energiemeting)
- Bijsturing: cirkel opnieuw doorlopen

Aanpak is geoptimaliseerd in:

Hoe is de uitvoering van Research Guidance?

- Projectleider kan zelf RG gebruiken en toepassen. Bijvoorbeeld de “quickscan for tools” op www.researchguidance.wur.nl
- Projectleider vraagt RG-team voor advies in onderzoeksontwerp en voert het zelf uit
- Projectleider ontwerp samen met RG-team een procesontwerp en RG-team voert dat uit in interactie met het onderzoeksteam.

Reacties projectleiders over Research Guidance

“Het heeft mij bewust gemaakt dat maatschappelijke aspecten belangrijk zijn voor een succesvolle marktintroductie. Het levert een grotere slagingskans.”

“Het adviseert mij en mijn mede-onderzoekers een stap terug te nemen en het slagveld van idee-ontwikkeling te overzien en de strategie of denkrichting bij te stellen. Het levert meer inzicht.”

“Het geeft mij methoden om na te denken over de structuur van het denkproces. Het levert efficiëntie op.”

MEER RENDEMENT UIT ONDERZOEK

Track record

- GlaMi Energie Onderzoek (2000)
- Scheppen van Ruimte; systeeminnovaties voor duurzame voedselproductie (lopende activiteit vanaf 2003), zoals
 - Ontwikkeling nieuwe microbiële eiwitbronnen
 - Telen met verkeerd water: Zoutwaterkas
 - Biodiversiteit op het boerenbedrijf
 - Microbiële rijping van nieuwe substraten

STERKE PUNTEN Policy Guidance

- Totaal aanpak: van idee tot effect, startend vanuit de inhoud
- Begunstigden en stakeholders worden bijvoorkeur gedurende het gehele traject bij het proces betrokken: acceptatie en draagvlak
- Veelheid van beschikbare procestools: facilitatie van besluitvormingsprocessen.
- Degelijk, betrouwbaar, creatief en adaptief
- Initiërend en ondersteunend

De mens in het proces

Discussievragen:

- Waar ligt de 'lead' het realiseren van systeeminnovaties en transitie?
- Wat is nodig aan de mate van participatie van stakeholders bij een bepaalde vraagstelling?
- Onderscheid in vraagstelling: Is er een verschil in aanpak tussen het realiseren van een effect of het opleveren van wetenschappelijke informatie of een technische (systeem)innovatie?

Bedankt voor uw aandacht

© Wageningen UR

